

17. marts 2020

Afrapportering af tilskud fra Fonden i 2019

Titel

Registreringsnet for kartoffelskimmel, cikader og bladlus.

Projektansvarlig og deltagere

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A., SEGES, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N.

Landskonsulent Lars Bødker (lab@seges.dk) og konsulent Stine Styrup Bang og landskonsulent Ghita C. Nielsen.

Resume

Formålet er at bidrage til en økonomisk og bæredygtig produktion af kartofler gennem rettidig bekæmpelse af bladlus, cikader og kartoffelskimmel. Det sker ved en monitoring af de tre skadegørere i marken og en løbende opdatering af registreringsnettet for kartoffelskimmel, cikader og bladlus (virusssmitte).

Det første fund af kartoffelskimmel i ikke-plastdækkede kartofler blev fundet den 9. juni i spisesorten Salome. Registreringsnettet for kartoffelskimmel i 2019 blev præsenteret på www.skimmelstyring.dk og www.landbrugsinfo.dk. Som et led i registreringsnettet blev der afholdt ugentlige telefonmøder fra begyndelsen af juni til slutningen af september, hvor alle rådgivere og forskere var velkomne til at deltage.

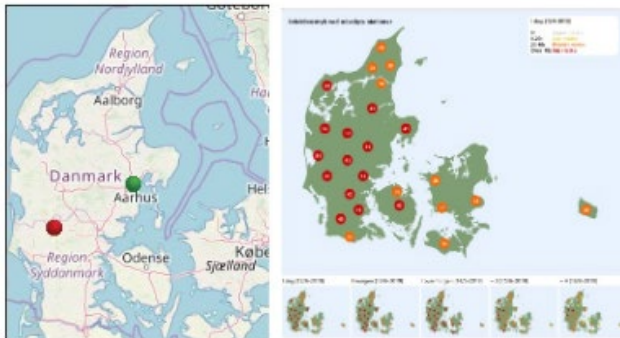
Risikoen for kartoffelvirus Y (PVY) blev udregnet på baggrund af fangster og optællinger af forskellige bladlusarter i gule fangbakker på otte lokaliteter med læggekartofler, som blev vist på LandbrugsInfo. Som gennemsnit af de seks lokaliteter blev der registreret en lav risiko for virusssmitte i 2019 sammenlignet med perioden 2000-2018.

Flyvningen af cikader er registreret i ca. 30 marker. Flyvningen er fulgt via gule limplader i fem uger og fund af cikadenymfer på bladene er derefter fulgt i syv uger. Resultaterne er vist på LandbrugsInfo. Kraftigst indflyvning af voksne cikader blev fundet i uge 23 og flest nymfer blev fundet i uge 28 og 30.

Projekts faglige forløb.

Kartoffelskimmel

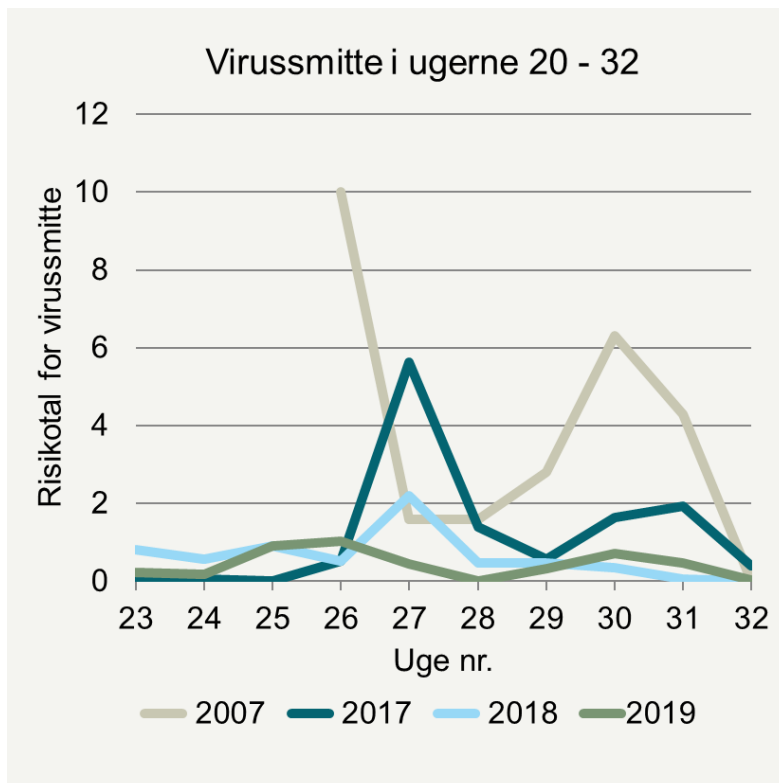
Det første tilfælde af kartoffelskimmel i 2019 blev fundet i en produktionsmark med spisekartofler nær Grindsted. Fundet blev gjort i sorten Salome, som var tæt på rækkelukning og skimmelbehandlet for første gang den 9. juni. Angrebet er på de nedre blade og symptomerne mindede om jordsmitte.

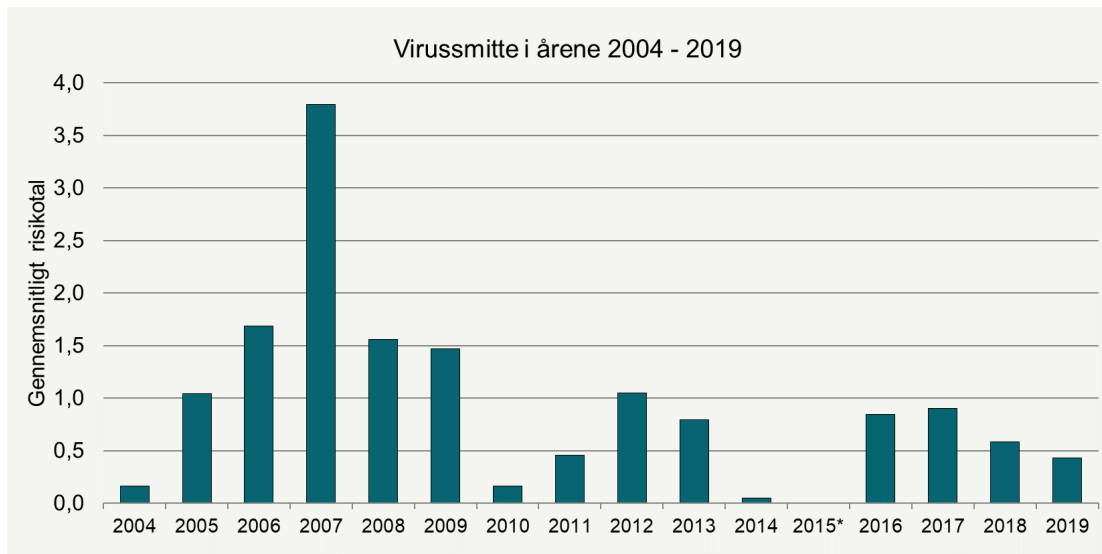
Figur 1. Første fund af kartoffelskimmel den 9. juni i Midtjylland.

Registreringsnet for bladlus i kartofler

Risikoen for kartoffelvirus Y (PVY) udregnes på baggrund af fangster og optællinger af forskellige bladlusarter i gule fangbakker. Resultaterne blev løbende vist på LandbrugsInfo. Der blev i 2019 indsendt ugentlige fangster af bladlus fra gule fangbakker fra otte lokaliteter. Den gennemsnitlige smitterisiko for kartoffelvirus Y steg svagt fra uge 24 op til en risikoværdi på én i uge 26 (figur 1), for derefter at falde igen hen mod uge 32. Da læggekartoflerne i 2019 var nemme at nedvisne, og smitterisikoen aldrig kom over værdien 1, forventes der en lav forekomst af kartoffelvirus Y i læggekartoflerne til brug i 2020 (figur 2).

Figur 1. Udviklingen i det ugentlige risikotal for smitterisiko af PVY i ugerne 20-32 i årene 2007, 2017, 2018 og 2019.

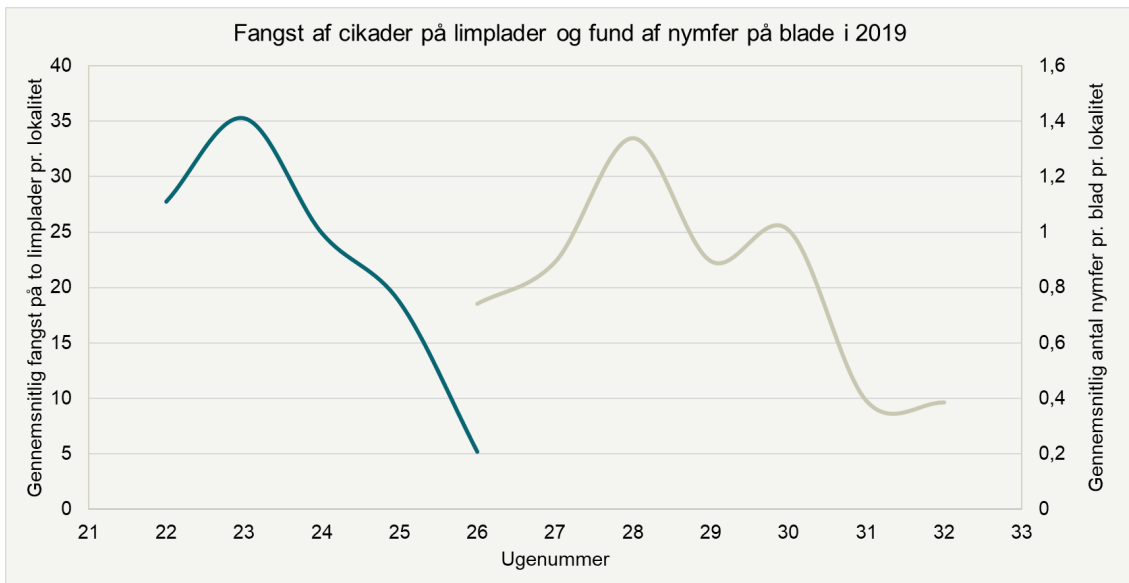

Figur 2. Den gennemsnitlige smitterisiko for kartoffelvirus Y for ugerne 26-32 i perioden 2004-2019. * Der blev ikke registreret bladlus i hele sæsonen i 2015. resultaterne er derfor ikke medtaget.

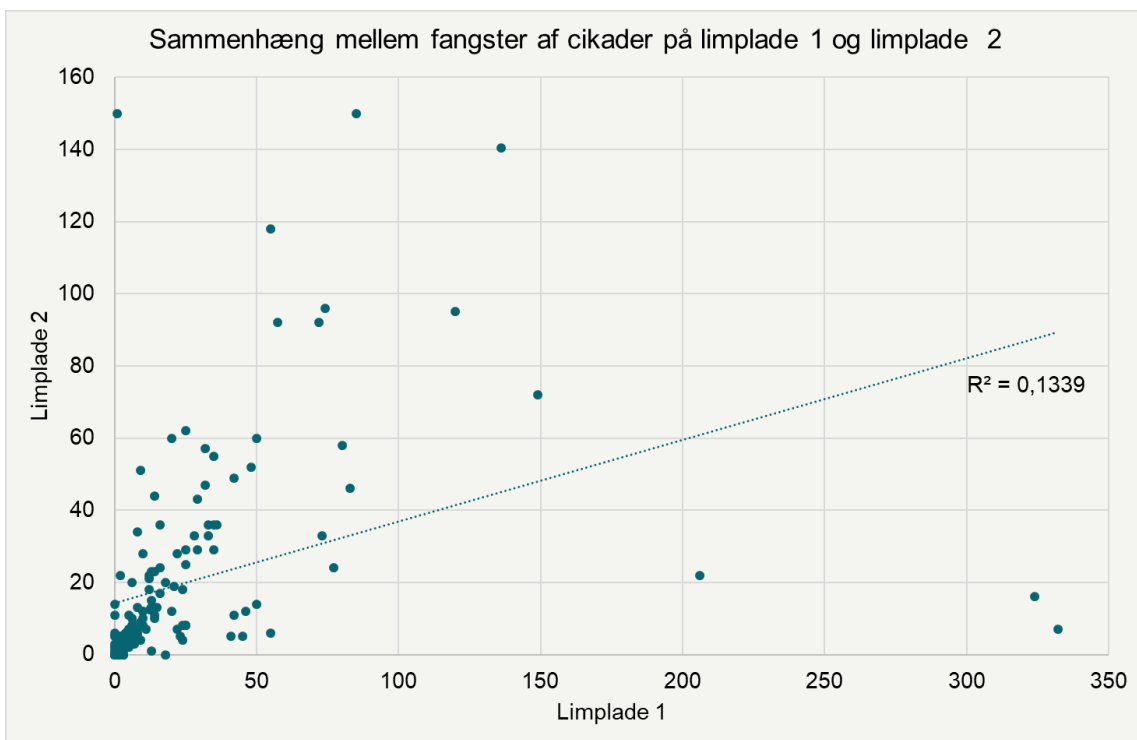
Cikader

Registreringsnettet for cikader i kartofler er registreret i ca. 30 marker i samarbejde med DLBR-konsulenter, private rådgivningsvirksomheder, stivelsesfabrikker og landmænd. Flyvningen af cikader er fulgt via gule limplader i fem uger. Der er udsat to limplader pr. mark, som er aflæst hver uge og resultaterne er indberettet til registreringsnettet. Limpladerne er placeres uden for marken. Derefter er fund af nymfer på bladene indberettet hver uge i syv uger. Kraftigst indflyvning af voksne cikader er sket i uge 22 (ultimo maj) og flest nymfer er fundet 5-7 uger senere (medio til ultimo juli) (figur 1).

Sammenhængen mellem fangster på de to limplader er vist i figur 2. Hvert punkt er en registrering pr. lokalitet pr. uge. Der ses en svag sammenhæng mellem de to limplader, hvilket betyder, at der er forskel mellem fangster på de to limplader pr. uge. Det skal nævnes, at der ikke blev stillet krav til, hvor den enkelte limplade skulle placeres, kun at de skulle opsættes uden for marken. Registreringsnettet for cikader blev etableret første gang i 2019, for at se om det er muligt at fastsætte første behandling ud fra fangst af flyvende cikader på limplader og anden behandling ud fra nymfer på blade. Første års resultater ser lovende ud. Den endelige konklusion vil først kunne fastlægges efter flere års afprøvning. De indledende resultater vil blive publiceret i Magasinet Danske Kartofler i april 2020.

Figur 1. Registreringsnettet for cikader i 2019. Der ses et peak af fangster af voksne cikader i uge 23 og flest nymfer er fundet i uge 28 og 30.

Figur 2. Sammenhæng mellem fangster af voksne cikader på to limplader.

Offentliggørelser vedrørende projektet

Projektets resultater er formidlet på

<https://projektsitet.seges.dk/fond/kartoffelafgiftsfonden/aar/2019>